

Til Bærum kommune
v. Martine Knudsen
Ref. nr. 21/9120/22/72354/MKNUD

Bekkestua 15.10.2023

Handlingsplan naturmangfold

Viser til brev fra Bærum kommune av 14.9.2023 der det bes om innspill til Handlingsplan for naturmangfold.

NiB er svært positive til en slik handlingsplan om naturmangfold, med mange gode intensjoner. En voksende kommune som Bærum står overfor mange utfordringer vedrørende natur. I en slik situasjon vil ivaretagelse av natur bare bli enda viktigere i fremtiden. I tillegg har Bærum naturgitte goder i form av en kalkrik og variert geologi som, i et noenlunde varmt og tørt klima, derfor huser en betydelig andel sjeldne arter, til og med endemiske arter. Vi håper en slik handlingsplan kan diskuteres videre med oss og at den vil få politiske føringer med konkret handling. Man bør også innrette flerbruksplanen for kommunens skoger slik at den ivaretar og forbedrer naturmangfold.

Naturvernforbundet i Bærum (NiB) har følgende innspill. Vi vil i det følgende se bort i fra områder som allerede er naturvernområder da disse forvaltes av Statsforvalteren heller enn kommunen.

Pkt 1, naturkartlegging i nye områder,

Videre kartlegging bør prioriteres i områder med utvalgte naturtyper. Dette er fortsatt kartlegging i kystområdene med grunnlendt kalkmark, samt i edelløvsogger med sikte på å identifisere flere lokaliteter med kalklindeskog. Også våtmark og skrinne furuskoger i marka finner vi viktige å kartlegge. Vi foreslår følgende tre konkrete områder:

- Solbergbakken ovenfor Sandvika. Unnarennet av den gamle hoppbakken og blomsterengen nedenfor synes svært verdifull. I den bratte delen (unnarennet) er det skrint med lite vegetasjon og selve kollen er en kalksteinskolle med edelløvsog. Det er imidlertid de åpne områdene i unnarennet og sletta vi ønsker å fokusere på. Her vokser f.eks. stjernetistel (nær truet på rødlista) i mengder. Viktig område å lære mer om og med skjøtsel på sikt for å hindre gjengroing, særlig av blomsterenga på sletta nedenfor der små trær nå vokser til. Det slås allerede en bred sti gjennom enga. Det burde gå an å be om kraftigere ettersommerslått fra de som nå utfører denne. NiB har fjernet kjempebjørnekjeks i utkanten av blomsterenga og også kanadagullris i unnarennet og på sletta.
- Slettfjell i Krokskogen. Et av få avsidesliggende skogsområder i Bærum med gammel furuskog på skrint jordsmonn. Her er Bærums eneste kjente område med hekkende nattravn. Også spesielle skogsarter som storfugl, perleugle og furukorsnebb – villmark i et ellers granskogsdominert Bærum.

- Fullstendig kartlegging av naturmangfoldet i kulturlandskapet i Lommedalen inkludert langsmed Lomma ned til og med Glitredammen som har en fin siv-/starrromkranset våtmark.

Pkt 2, andre områder hvor det bør være skjøtsel i sårbar natur:

Andre områder som kan egne seg for skjøtsel kan være:

- Mortenskogen på Snarøya. Grunnlendt kalkmark. Hindre gjengroing og bekjempe fremmedarter. Den gamle stien bør oppgraderes noe og informasjonsskilt settes opp. Her er en unik kombinasjon av gammel industrihistorie (jernbane og flyplass) og grunnlendt kalkmark.
- Andre områder med grunnlendt kalkmark. To viktige områder er Sandtangen/Smedtangen mot Lysakerfjorden på Fornebu, der det er store arealer kalkelskende flora av f.eks. knollmjørdurt mm., og Sillebauen på Langodden, Fornebu med bl.a. dragehode (og den sjeldne dragehodeglansbille!) på kalkkollen mellom takrørsump og Hundesund.
- Kantsoner i jordbrukslandskapet. Dette er viktig både for økt naturmangfold og for å hindre avrenning til fjorden. Kommunen kan begynne med å følge opp rapporten om kantsoner i Øverlandsvassdraget og Dælibekken, som de bestilte fra Biofokus.

Pkt 3, områder/naturtyper som kan egne seg for restaurering.

Vi minner om at vi er i FN's tiår for restaurering og håper kommunen er seg dette bevisst. Vi har derfor tillatt oss å fremme fire forslag:

- Fjerne fyllmasser ovenfor dragehodeenga vis-a-vis Lilløyplassen naturhus på Lilleøya, Fornebu. Blomsterenga på urnelunden har blitt fantastisk flott. Får man fjernet de gamle fyllmassene (<1m - max 2m) med jordmasser på toppen av kollen kommer man direkte ned på kalkfjell og derved kan grunnlendt kalkmark gjenskapes – en fortsettelse av eksisterende dragehodeeng. Kommunen kjenner til NiBs og Botanisk Forenings forslag om dette bl.a. ved befaringen i sommer.
- Tjernsmyrtertjern på Lysaker gjenskapes. Vi (Bærum Elveforum og NiB) måtte i sommer gi opp å gjenskepe åpent vannspeil, da det viste seg at vannstanden er senket i forbindelse med bygging (næringsbygg og Granfosstunnel). Når vi grov i massene var det bare vassen torv tilstede – vannet ble aldri frittstående vann. Dette var IKKE en del av reguleringsplanen, der skulle tjernet tilbakeføres etter ferdigstilling av disse byggene og tunnelarbeidet i sin tid. Dette må kommunen ta tak i og heve nivået på sluket i NØ for å heve vannstanden. Deretter kan man komme til med amfibiebåt for å skyfle organisk materiale bort og få fritt vannspeil.
- Forbedre vannutskiftningen i Hundesund mellom Snarøya og Fornebu. Ved å åpne sundet mellom Snarøykilen og Hundesund på Ankerbrygga, Snarøya vil strømførholdene bedres betraktelig med resultat bedre vannutskiftning i begge kiler. I dag er det ofte algevekst, særlig i Hundesund, i varme somre. Det er god bestand ålegress i begge kiler. Bærum kommune bør vurdere om sundet, som er en tidligere gjenfylling, kan graves opp. Man må da legge veien i bro for biler og busser, men slik at man kan padle kajakk og bruke robåt under brua. Samarbeid med vellet kan være nyttig.

- Gjenåpne flere bekker. Dette er viktig for gjenskape grøntområder for fugler og dyr, men også et viktig flomdempende tiltak. Bekkestubekken er et opplagt valg. Bærum Elveforum har spilt inn en rekke andre aktuelle bekker, og deres forslag bør følges opp.

Pkt 4, kommunikasjon med innbyggere, utbyggere, besøkende, politikere og andre på en god måte om verdifull og viktig natur.

Følge opp forslaget i temaplanen om å lage en kommunikasjonsplan. Det overordnede målet må være å få støtte i befolkningen til å få gjennomført gode beslutninger og tiltak for å ta vare på naturen i Bærum. Kommunikasjonsplanen bør særlig omfatte tiltak for:

- Å forankre betydningen av naturmangfold i hele administrasjonen og hos Bærums politikere
- God kommunikasjon med grunneiere og utbyggere om betydningen av å ta vare på og skjøtte naturmangfold
- Å kommunisere hva kommunen faktisk gjør for natur og miljø og hvorfor

Pkt 5, hvordan kan vi best involvere publikum i arbeidet med å ta vare på naturen.

- Bærum kommune overtok i oktober 2022 området med Lilløyplassen naturhus på Fornebu. Man bør oppfordre flere skoler og barnehager til å benytte seg av tilbudet her. Det er fortsatt mange som ikke kjenner tilbudet, også i Bærum. Informasjon også til bedrifter i nærmiljøet som kanskje kan leie stedet til naturbasert teambuilding?
- Brosjyrer eller tekster i Bæringen om hageavfall vs fremmedplanter, informasjonsskilt med naturfaglig informasjon, invitere til turer, tilrettelegging med stier.
- Engasjere skoleklasser til dugnader for søppelplukking og lusing av fremmedplanter. Her kan man ha samarbeid med lokale vel, og med organisasjoner som eksempelvis Kiwanis, Lions, Rotary, speiderne osv

Pkt 6, andre tiltak. NiB foreslår opprettelse av tre nye naturreservater. Vi mener Bærum kommune må gå i dialog med statsforvalteren om vern av viktige områder.

- Opprette naturreservat på Løkkeåsen ved Sandvika. Løkkeåsen er en grunnlendt kalkkulle med kalkedelløvkog, som har spesielt sjeldne sopparter med svært høy verdi (ref. Naturbase.no). Noen arter, slik som f.eks. osloslørsopp og lindeslørsopp, er sågar endemiske for Oslofeltets kambrosilur-landskap. Løkkeåsen er svært bratt, og det er underlig at den ikke allerede er naturreservat. Les mer i NiBs medlemsblad Nøttekråka nr. 1, 2020 ss 4-7.
<https://naturvernforbundet.no/content/uploads/sites/10/2023/01/NK-1-2020-web.pdf>
- Opprette naturreservat i Engervannet ved Sandvika. Engervannet er noe så sjeldent som et brakkvann på kalkgrunn. Engervann er også Bærums suverent beste «fuglesjø» - andefugl av flere arter, nå også toppdykker som hekkefugl. I tillegg til hekking er vannet viktig for andefugl (kvinand, toppand, laksand) på vår-

og høsttrekk samt som myteområde sommerstid. Rønne elv er åpen vinterstid pga. strømmer og saltvannspåvirkning og er derfor et viktig overvintringsområde for stokkand. Våtmarken i nord omkring Øverlandselvas utløp er viktig å inkludere i et slikt fredningsforslag. Det er underlig at ikke Engervannet allerede er naturreservat. Les mer i NiBs medlemsblad Nøttekråka nr. 1, 2020 ss 8-10. <https://naturvernforbundet.no/content/uploads/sites/10/2023/01/NK-1-2020-web.pdf>

- Opprette naturreservat på Gåsungene utenfor Gåsøya. De tre skvalpeskjæra Gåsungene er indre og midtre Oslofjords suverent viktigste marine gruntvannsområde. Her ute sitter nå hundretalls skarv (høst) og ærfugl (sommer) og havdykkender som sjøorre og svartand, og vadere beiter omkring eller på skjærene (vår- og høsttrekk). Måker og et dusin eller to seler av to arter (steinkobbe og havert) bruker området som matfat og hvilelokalitet. Området er allerede inkludert i det nyopprettete hummerfredningsområdet i Bærum, akkurat der NiB foreslo dette. Området må omslutte de tre skjærene og strekke seg til grønn stake i SV og til rød stake i NØ. Les mer i NiBs medlemsblad Nøttekråka nr. 1, 2024 in prep.

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan 2024-2027 ser ut til å gi noe økte ressurser til tjenesteområdet Bymiljø, eiendom og utbygging, og vi forutsetter at dette vil omfatte midler til å følge opp handlingsplanen. Vi antar det særlig vil være behov for midler til restaurering. Forslaget i temaplanen om «Organisasjonen styrkes med en ressurs med ansvar for naturmangfold i strategisk posisjon» bør følges opp.

NiB går gjerne i dialog med kommunen for å utdype og definere forslagene/områdene bedre samt å eventuelt diskutere ytterligere eller andre områder.

Med vennlig hilsen
på vegne av Naturvernforbundet i Bærum (NiB)

Kari Balke Øiseth (sign.)
(styreleder)

Morten Bergan (sign.)
(styremedlem)